

VENDIM
Nr.17, datë 19.6.2009

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Vladimir Kristo	Kryetar i Gjykatës Kushtetuese
Fehmi Abdiu	Anëtar i “ “
Kujtim Puto	Anëtar i “ “
Xhezair Zaganjori	Anëtar i “ “
Sokol Sadushi	Anëtar i “ “
Sokol Berberi	Anëtar i “ “
Petrit Plloçi	Anëtar i “ “

me sekretare Blerina Çinari, në datën 20.1.2009, mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura çështjen nr.30/15 Akti që i përket:

KËRKUES: Agim Karazi, Ora Karazi, Petrit Karazi, Luljeta Karazi, Donika Karazi, të përfaqësuar nga av. Roland Samarxhi, me prokurë.

SUBJEKTE TË INTERESUARA: 1. Bukurie Kazazi, Ikbale Kazazi, Ildir Kazazi, Aurora Kazazi, Ardian Kazazi, Aida Kazazi dhe Artur Velaj, në mungesë.

2. Rifat Kazazi, përfaqësuar nga av.Agim Hoxha, me prokurë.

3. Zyra rajonale e Agjencisë së Kthimit dhe Kompensimit të Pronave, qarku Durrës, në mungesë.

4. Bashkia Durrës, në mungesë.

OBJEKTI: 1. Shfuqizimi si i papajtueshëm me Kushtetutën i vendimit nr.1282, datë 9.11.2007 të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë (dhomë këshillimi).

2. Pezullimi i ekzekutimit të vendimit nr.179, datë 10.4.2006 të Gjykatës së Apelit Durrës.

BAZA LIGJORE: Nenet 42, 131/f dhe 134/1/g të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë dhe nenet 27, 28, 45 e vijues të ligjit nr.8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoji relatorin e çështjes Petrit Plloçi; përfaqësuesin e kërkuësve, që kërkoji pranimin e kërkesës; përfaqësuesin e subjekteve të interesuara, që kërkoji rrëzimin e kërkesës dhe pasi shqyrtoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

Kërkuësit, trashëgimtarë ligjorë të shtetasit Hamdi Sulejman Karazi, u janë drejtuar Komisionit të Kthimit dhe Kompensimit të Pronave (KKKP) pranë bashkisë Durrës, duke kërkuar njohjen pronarë dhe kthimin e një sipërfaqeje toke prej 5068 m², ndodhur në parcelën 45, në plazhin e Durrësit, me pretendimin se kjo pronë ka qenë në pronësi të trashëgimlënësit të tyre dhe i është shtetëzuar këtij të fundit në vitin 1946. Me vendimin nr.587, datë 12.9.2000, KKKP Durrës ka rrëzuar kërkesën e paraqitur nga Agim Karazi etj., me arsyetimin, se me vendimin nr.386, datë 22.3.1994, kjo sipërfaqe toke u është njohur në pronësi dhe u është kthyer trashëgimtarëve të Hamdi Sefer Kazazit (subjekte të interesuara). Në këto kushte, kërkuësit Karazi u janë drejtuar me padi gjykatës së shkallës së parë, duke kërkuar anulimin e vendimit të

KKKP Durrës dhe detyrimin e të paditurve të njohin paditësit pronarë mbi sipërfaqen e truallit prej 5068 m².

Gjykata e Rrethit Gjyqësor Durrës, në rigjykimin e çështjes, me vendimin nr.1235, datë 30.5.2005 ka vendosur pranimin e kërkesëpadisë, duke anuluar vendimin nr.386, datë 22.03.1994 të KKKP Durrës, dhe detyrimin e të paditurve të njohin paditësit pronarë mbi sipërfaqen e truallit objekt gjykimi.

Gjykata e Apelit Durrës, me vendimin nr.179, datë 10.04.2006 ka vendosur prishjen e vendimit të gjykatës së shkallës së parë dhe rrëzimin e kërkesëpadisë së paditësve Agim Karazi etj.

Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, në dhomë këshillimi, me vendimin nr.1282, datë 9.11.2007, ka vendosur mospranimin e rekursit të paraqitur nga pala paditëse Agim Karazi etj., me arsyetimin, se rekursi është paraqitur jashtë afatit ligjor të parashikuar nga neni 443/2 i Kodi i Procedurës Civile.

Kërkuesit pretendojnë se vendimi i Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë është jokushtetues dhe kërkojnë shfuqizimin e tij, duke parashtruar në mënyrë të përmbledhur se:

- Vendimi i Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë, i cili e ka konsideruar rekursin si jashtë afatit, u ka cenuar atyre të drejtën për një proces të rregullt ligjor, parashikuar nga neni 42 i Kushtetutës. Rekursi kundër vendimit të gjykatës së apelit është depozituar në sekretarinë e Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Durrës, më datë 8.5.2006, pra brenda afatit ligjor. Ky fakt provohet me vulën dhe nënshkrimin e sekretarisë së kësaj gjykate, kurse data e kopjes së rekursit që ka shoqëruar dosjen gjyqësore në Gjykatën e Lartë është ndryshuar, duke u shtuar numri “1” para datës 8 maj.

Përfaqësuesi i subjekteve të interesuara Kazazi kërkoi përpara Gjykatës Kushtetuese rrëzimin e kërkesës, duke parashtruar se:

- Në lidhje me pretendimin për falsifikimin e mundshëm të datës së rekursit është regjistruar një procedim penal dhe është organi i prokurorisë pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Durrës që do të saktësojë ekzistencën ose jo të këtij falsifikimi. Edhe në rast se do të provohej ky falsifikim, Gjykata Kushtetuese nuk është organi kompetent për shqyrtimin e kësaj çështjeje, pasi kërkuesi duhet të konsumojë shkallët e gjykimit dhe t'i drejtohet Gjykatës së Lartë me kërkesë për rishikimin e vendimit të formës së prerë, bazuar në nenin 494/ç të Kodit të Procedurës Civile.

II

1. Lidhur me kërkesën për pezullimin e ekzekutimit të vendimit të formës së prerë

Në bazë të nenit 45 të ligjit nr.8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, në fillim të seancës plenare, Gjykata Kushtetuese dëgjoi pretendimet e palëve për kërkimin që lidhet me pezullimin e vendimit nr.179, datë 10.4.2006 të Gjykatës së Apelit Durrës. Lidhur me këtë pretendim Gjykata Kushtetuese konstatoi, se nga ekzekutimi i vendimit të kundërshtuar nuk vijnë pasoja nga ato që kërkon dispozita e mësipërme e ligjit nr.8577.

Në këto kushte, Gjykata Kushtetuese vendosi rrëzimin e kërkesës për pezullimin e ekzekutimit të vendimit, si të pabazuar.

2. Lidhur me pretendimin për cenimin e së drejtës për një proces të rregullt ligjor në Gjykatën e Lartë.

Në lidhje me pretendimin e kërkuesit për shfuqizimin e vendimit të Gjykatës së Lartë, Gjykata Kushtetuese vlerëson se ky pretendim duhet të shqyrtohet në kuadër të standardeve të procesit të rregullt ligjor, të sanksionuara nga neni 42 i Kushtetutës, konkretisht në drejtim të respektimit nga Gjykata e Lartë të së drejtës së individit për t'iu drejtuar gjykatës (e drejta e aksesit).

Gjykata Kushtetuese thekson, se nga parimi kushtetues i shtetit të së drejtës, buron e drejta e kujtdo, që pretendon se të drejtat ose liritë e tij janë cenuar, për një gjykim të drejtë

përpara një gjykate të pavarur dhe të paanshme të caktuar me ligj; që kjo e drejtë nuk mund të kufizohet artificialisht dhe që zbatimi i saj nuk duhet të pengohet në mënyrë të paarsyeshme; që e drejta e individit kundër veprimeve të paligjshme të individëve të tjerë apo institucioneve shtetërore nuk duhet të mbrohet vetëm formalisht, por dhe realisht e efektivisht.

E drejta për t'iu drejtuar gjykatës (e drejta e aksesit), si një nga aspektet e së drejtës për një proces të rregullt ligjor në kuptim të nenit 42 të Kushtetutës dhe nenit 6 të Konventës Europiane të të Drejtave të Njeriut, nënkupton të drejtën që ka çdo individ për të ngritur padi në një gjykatë që ka juridiksion të plotë për të zgjidhur çështjen (shih vendimin e Gjykatës Kushtetuese nr.10, datë 11.5.1006). Këto dispozita sanksionojnë në vetvete jo vetëm të drejtën e individit për t'iu drejtuar gjykatës, por edhe detyrimin e shtetit që t'ia garantojë atij këtë akses (shih vendimin e Gjykatës Kushtetuese nr.5, datë 6.3.2009).

Gjykata Kushtetuese thekson, se garancitë kushtetuese për një proces të rregullt ligjor janë të zbatueshme edhe në gjykimin përpara Gjykatës së Lartë. Edhe Gjykata Europiane e të Drejtave të Njeriut, në vendimet e saj ka theksuar, se neni 6 i KEDNJ nuk i detyron shtetet kontraktuese të krijojnë gjykata apeli apo kasacioni. Megjithatë, sipas opinionit të kësaj gjykate (Gjykatës së Strasburgut), një shtet i cili i krijon këto gjykata, duhet të sigurojë që personat subjekt i ligjit, të gëzojnë përpara këtyre gjykatave garancitë themelore të përfshira në nenin 6 (shih vendimet e GJEDNJ, çështja *Marini v. Albania*, datë 18.12.2007, par.120; çështja *Delcourt v. Belgium*, datë 17.1.1970, par. 25).

Gjykata Kushtetuese, mbështetur në jurisprudencën e saj të konsoliduar, thekson, megjithatë, se këto mjete mbrojtëse (pra, mbrojtja kushtetuese dhe ligjore e individit) duhet të përdoren brenda afateve ligjore. Përcaktimi i këtyre afateve ka për qëllim respektimin e parimit të sigurisë juridike, si një nga përbërësit themelorë të shtetit të së drejtës (Shih vendimin e Gjykatës Kushtetuese nr.25, datë 10.11.2006). E drejta e aksesit në gjykatë, ashtu si dhe e drejta e ankimit, si të drejta kushtetuese, mund t'u nënshtrohen kufizimeve deri në atë masë sa të mos cenojnë thelbin e këtyre të drejtave (shih vendimet e Gjykatës Kushtetuese nr.26, datë 15.12.2008; nr.19, datë 23.12.2004).

Në çështjen objekt shqyrtimi, kërkuesit pretendojnë se Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë ka shkelur të drejtën e aksesit në gjykatë, pasi nuk ka pranuar për gjykim një rekurs të paraqitur brenda afatit ligjor. Sipas tyre, rekursi është paraqitur në Gjykatën e Lartë në datën 8 maj dhe jo në datën 18 maj, siç arsyeton kjo gjykatë. Për të provuar pretendimet e tyre, kërkuesit kanë paraqitur shkresën nr.240 prot., datë 14.2.2008, të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Durrës, sipas së cilës “*rekursi i paraqitur nga paditësit Agim Karazi etj., është depozituar në kryesekretarinë e Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Durrës më datën 8.5.2006*”. Edhe në rekursin e depozituar nga kërkuesit në Gjykatën Kushtetuese, nga sekretaria gjyqësore është e shënuar si datë e paraqitjes së tij data 8.5.2006, ndërkohë që në kopjen e rekursit të administruar në dosjen e dërguar në Gjykatën e Lartë, rezulton si datë e depozitimit të rekursit data 18.5.2006.

Për të verifikuar pretendimin e mësipërm, përveç dokumenteve të paraqitura nga kërkuesi, Gjykata Kushtetuese i'u drejtua me shkresë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Durrës. Kjo e fundit, me shkresën nr.1196 prot., datë 17.10.2008, ka dërguar bashkëlidhur një kopje të fletës së regjistrimit të ankimeve, nga i cili rezulton si datë e paraqitjes së rekursit data 8.5.2006. Përveç kësaj, mbi bazën e pretendimeve të bëra në seancë gjyqësore për vazhdimin e një procedimi penal për falsifikim, në lidhje me këtë çështje, Gjykata Kushtetuese i'u drejtua me shkresë prokurorisë pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Durrës. Kjo e fundit, me shkresën nr.923/1 prot., datë 16.2.2009, në mënyrë të përmbledhur, njofton se gjatë hetimit të këtij procedimi, nga ekspertimi grafik, ka rezultuar, se “*në rekursin drejtuar Gjykatës së Lartë me nr.25/0 akti, datë 7 maj 2006, në shënimin “u paraqit 18.5.2006” të vendosur në faqen e parë të rekursit, numri “1” përpara numrit “8” është shkruar me mjet shkruar tjetër nga ai me të cilin është shkruar pjesa tjetër e dorëshkrimit.*” Nëpërmjet kësaj shkrese, organi i prokurorisë njofton gjithashtu, se meqenëse nuk

është bërë e mundur të përcaktohet autori i veprës penale, me vendimin datë 26.1.2009 të prokurorit, është pezulluar ky procedim penal.

Duke pasur parasysh tërësinë e rrethanave të mësipërme, Gjykata Kushtetuese arrin në përfundimin se rekursi i paraqitur në Gjykatën e Lartë nga pala kërkuese është brenda afatit ligjor. Për pasojë, Gjykata e Lartë, Kolegji Civil në dhomën e këshillimit, duke vendosur mospranimin e shqyrtimit të rekursit si të paraqitur jashtë afatit ligjor, ka zhvilluar një proces të parregullt ligjor, sepse nuk ka respektuar të drejtën e aksesit në gjykatë, si një nga standardet për një proces të rregullt ligjor, në kuptim të nenit 42 të Kushtetutës dhe nenit 6 të KEDNJ.

Në këto kushte, Gjykata Kushtetuese konkludon se kërkesa duhet të pranohet dhe të shfuqizohet si jokushtetues vendimi i kundërshtuar, me qëllim që të krijohet mundësia e shqyrtimit të çështjes nga ana e Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë, në përputhje me kompetencat ligjore të këtij kolegji.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të neneve 131/f dhe 134/1/g të Kushtetutës, si dhe neneve 72 e 77 të ligjit nr.8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, njëzëri,

VENDOSI:

- Pranimin e kërkesës, duke shfuqizuar si të papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë vendimin nr.1282, datë 9.11.2007 të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë (dhomë këshillimi).

- Dërgimin e çështjes për shqyrtim në Gjykatën e Lartë.

- Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë: Kujtim Puto, Fehmi Abdiu, Vladimir Kristo (kryetar), Sokol Sadushi, Xhezair Zaganjori, Petrit Plloçi, Sokol Berberi